

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ
1.3 Departamentul	CLUJ-NAPOCA
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studiu / Calificarea	TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ PASTORALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	KL40040 TEOLOGIE SPIRITUALĂ						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Victoria BOLFĂ						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector dr. Victoria BOLFĂ						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					10
Examinări					2
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	98				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Laptop, video-proiector, acces la Internet
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă, laptop, video-proiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Competența îndrumării spirituale pentru oamenii aflați în criză sufletească sau în derută existențială; • Competența de a forma spiritual pe membrii diverselor grupuri (parohia, școala) • Capacitatea de a citi și a trata din punct de vedere spiritual problemele cu care se confruntă credincioșii și societatea și a oferi soluții adevărate; • Competența de a identifica mecanismele dorinței oamenilor de a-și schimba modul de viață, de a-i conduce la adevăratele valori creștine; • Competența de a le insufla credincioșilor sfaturile evanghelice date de Isus, în special iubirea față de aproapele, comuniunea fraternă și iertarea; • Capacitatea de a identifica valorile spirituale și sociale inspirate de atitudinea ecumenică a Bisericii creștine; • Capacitatea de a înțelege unele concepte teologice pentru aprofundarea și înțelegerea rolului spiritualității în familii și comunități. • Prezentarea textelor sfinților părinți cu referire la spiritualitate
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Formarea capacităților de înțelegere a realităților spirituale concrete ale lumii de astăzi folosindu-se și de științele umaniste: psihologia, pedagogia; • Capacitatea de a dialoga cu științele umane complementare: antropologia religioasă și tehnicile de <i>counseling</i>; • Capacitatea de a recunoaște relația dintre teologia spirituală și alte ramuri ale teologiei cum ar fi: teologia dogmatică, morală, biblică, patristică, cristologie, pneumatologie. • Formarea unei atitudini de deschidere în experiențele spirituale;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea cunoștințelor specifice; formarea capacităților intelectuale, a abilităților de înțelegere a spiritualității prin studiul textelor Sfintei Scripturi și prin studiul lucrărilor sfinților părinți și a teologilor contemporani
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea unor principii de metodologie teologică specifice teologiei spirituale pentru dobândirea unor aptitudini în cercetarea temelor spirituale creștine; • Prezentarea unor teme de teologie fundamentală și experiențe concrete cu scopul de a favoriza dezvoltarea capacității de analiză critică a experiențelor spirituale (discernământ spiritual, consiliere și îndrumare spirituală); • Prezentarea de exemple concrete a unor persoane care prin modul lor de viață și/sau scrieri pot fi exemplu de urmat pentru toți oamenii, dar mai ales pentru cei preocupați de trăirea profundă a vieții spirituale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în Teologia spirituală. Teme fundamentale - precizări terminologice; izvoare; - aspecte istorice; ascețica și mistica	Expunere Prelegere interactivă	Cursul se desfășoară conform programării de la orar.
2. Caracteristici de bază ale teologiei și spiritualității Răsăritului creștin - specificitatea spiritualității răsăritene - spiritualitatea BRU	Expunere Prelegere interactivă	
3. Relația dintre Teologia spirituală și Teol. dogmatică și morală - contribuția teologiei spirituale la gândirea teologică	Expunere Prelegere interactivă	
4. Teologia spirituală și experiența spirituală creștină - structura vieții spirituale ; experiența spirituală creștină - fenomene extraordinare ale protagoniștilor	Expunere Prelegere interactivă	

5. Rugăciunea în viața spirituală - izvoarele rugăciunii - rolul rugăciunii în viața creștinului; lupta în rugăciune	Expunere Prelegere interactivă	Vizionare filme spirituale
6. Despre păcat și vicii capitale - influențele care duc la păcat - responsabilitatea pentru propriul păcat - viciile: păcatele capitale	Expunere Prelegere interactivă	
7. Lupta spirituală - asceza creștină - armele luptei	Expunere Prelegere interactivă Problematizare	
8. Virtuțile teologale - importanța virtuților teologale - harul divin	Expunere Prelegere interactivă Problematizare	
9. Sfintele Taine în viața spirituală - fundamente biblice - importanța tainelor în viața creștinului	Expunere Prelegere interactivă	
10 Teme de teologie spirituală – Stări de viață creștină - spiritualitatea diferitelor vocații - spiritualitatea laicilor - spiritualitatea preoților, călugărilor	Expunere Prelegere interactivă	
11. Direcția/îndrumarea spirituală: fundamente și practica - caracteristicile îndrumării - scopul îndrumării spirituale	Expunere Prelegere interactivă Dezbateri	
12. Figuri și maeștrii spirituali - Paternitate spirituală în istorie - părinte spiritual (staretul, duhovnicul) - mame spirituale (îndrumătoare) - direcția spirituală și spovedania: diferențe	Expunere Prelegere interactivă	
13. Îndrumare spirituală și formare - caracteristicile dialogului spiritual - exercițiul constructiv al îndrumării spirituale	Expunere Prelegere interactivă	
14. Discernământul spiritual - obiectul discernământului ; criterii de discernământ - aplicații practice	Problematizare Prelegere interactivă	
Bibliografie: <i>Catehismul Bisericii Catolice</i> Arhiepiscopia Romano-Catolică de București, București 1993 Bernard, Charles Andre, <i>Teologia spirituală</i> , ed. Pieme, Roma 2002 Bunge, Gabriel, <i>Practica rugăciunii personale după Sfinții Părinți</i> , ed. Deisis, Sibiu 2001. Idem, <i>Părintele duhovnicesc și gnoza creștină după Evagrie Ponticul</i> , ed. Deisis, Sibiu 2000 Costa, Maurizio, <i>Direzione spirituale e discernimento</i> , ed. Apostolato della Preghiera, Roma 2009 Evdokimov, Paul, <i>Vârstele vieții spirituale</i> , ed. Christiana, București 1993 Idem, <i>Rugăciunea în Biserica de Răsărit</i> , ed. Polirom, Iași 1996 <i>Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii, vol. 1-12</i> , ed. Humanitas, București Fodor, Cristinel, <i>Cântare sfințeniei. Manual de teologie spirituală</i> , ed. Sapienția, Iași 2007 Larchet, Jean Claude, <i>Terapia bolilor spirituale</i> , ed. Humanitas, București 2001 <i>Matericul</i> , ed. Anastasia, București 1995 <i>Patericul egiptean</i> , ed. Reîntregirea, Alba Iulia 1990 Ratzinger, Joseph, <i>Introducere în creștinism. Prelegeri despre crezul apostolic</i> , ed. Sapienția, Iași 2004 Rupnik, Marko, <i>În focul rugului aprins</i> , ed. Ars Longa, Iași 1997 Idem, <i>Discernământul vol. I, II</i> , ed. Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2003 Špidlik, Tomaš, <i>Răsăritului creștin. I. Manual sistematic</i> , ed. Deisis, Sibiu 1997. Idem, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea</i> , ed. Deisis, Sibiu 1998. Idem, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin. III. Monahismul</i> , ed. Deisis, Sibiu 2000. Idem, <i>Izvoarele luminii. Tratat de spiritualitate</i> , ed. Ars Longa, Iași 2001.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Spiritualitate, ascetică, mistică	expunerea	Seminarul se desfășoară conform programării de la orar Fiecare student
Experiența personală	Problematizată	
Alianță, lege. Originalitatea experienței spirituale	- discuția;	
Experiență, experiență religioasă, experiență creștină	- munca în grup	
Structuri simbolice și simbolismul iubirii trupesti	-observația	
Păcat, concupiscentă, lume, diavol, ispită, problema răului		

Asceza și lupta spirituală	independentă; -explicația/ia dirijată. - analiză/dezbateri	participă activ la activitățile de grup desfășurate în cadrul seminariilor. Fiecare student trebuie să elaboreze și să susțină un proiect de seminar.
Euharistia, „întâlnirea personală” cu Cristos		
Lectura spirituală, predica și lecție divină		
Prietenia creștină și familia creștină		
Mângâiere și ariditate sufletească		
Spiritul bun și spiritul rău		
Exemplul vieții creștine; munca		
Meditația, contemplația și devoțiuni personale		
Vocația spre perfecțiune		
Începutul vieții spirituale, convertirea, stăruință, perseverență		
Har, interioritate / Înfiere, adopțiune		
Defectele celei de a doua conversiuni		
Unirea mistică cu Dumnezeu		
Bibliografie: Nuovo Dizionario di spiritualità, ed. Piemme, Roma 1985 Dizionario di mistica, Editrice Vaticana, 1998 Aumann, Jordan, Teologia spirituală, ed. Piemme, Roma 1991 Lossky, Vladimir, Teologia mistică a Bisericii de răsărit, ed. Christiana, București 1998 Evdokimov, Paul, Vârstele vieții spirituale, ed. Christiana, București 1993		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Conținutul disciplinei este coroborat cu așteptările reprezentanților comunității, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor. • Conducerea Eparhiei ca angajator își face constant cunoscute exigențele prin intermediul Biroului Pastoral și Catehetic

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Exprimarea cursivă, coerentă, fluidă a conținutului cursului	Colocviu	50%
10.5 Seminar/laborator	Lucrare de cercetare și prezentarea în cadrul Seminarului	Evaluarea și prezentarea unei lucrări	50%
10.6 Standard minim de performanță: nota 5 (cinci)			
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea a cel puțin 30% din materialul predat și analizat la cursuri și elaborarea unei Lucrări de Seminar conform cerințelor amintite la evaluare asigură studentului nota de promovare. 			

Data completării
18.03.2024

Semnătura titularului de curs
Lect. dr. Victoria BOLFĂ

Semnătura titularului de seminar
Lect. dr. Victoria BOLFĂ

Data avizării în departament
22.05.2024

Semnătura directorului de departament
Lect. dr. Marius Grigore FURTUNĂ